

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 21 shkurt 2018
Nr. ref.: RK 1201/18

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rasti nr. KI127/17

Parashtrues

Hetem Sejdia

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të
Kosovës, Rev. nr. 388/2016, të 20 marsit 2017**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare dhe
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga Hetem Sejdia (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës), me vendbanim në fshatin Runik, komuna e Skenderajt.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston Aktvendimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 388/2016, të 20 marsit 2017, i cili i ishte dorëzuar atij më 28 qershor 2017.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës është vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimit të kontestuar, me të cilin pretendohet se parashtruesit të kërkesës i janë shkelur të drejtat e garantuara me nenet 21 [Parimet e Përgjithshme], 22 [Zbatimi i drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare], 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] dhe 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), neni 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ) dhe neni 15 i Deklaratës Universale për të Drejta të Njeriut (në tekstin e mëtejme: DUDNJ).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në paragrafin 7, të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, në nenet 22 [Procedimi i kërkesës] dhe 47 [Kërkesa individuale] të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 29 [Parashtrimi i kërkesave dhe përgjigjeve] të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 27 tetor 2017, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 3 nëntor 2017, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtarin Altay Suroy gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Almiro Rodrigues (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Arta Rama-Hajrizi.
7. Më 7 nëntor 2017, Gjykata njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës dhe njoftoi Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës. Gjykata po ashtu dërgoi një kërkesë në Gjykatën Themelore në Mitrovicë - Dega në Skenderaj për të paraqitur datën e pranimit të vendimit të kontestuar të Gjykatës Supreme nga parashtruesi i kërkesës.
8. Më 13 nëntor 2017, Gjykata Themelore në Mitrovicë - Dega në Skenderaj, i dorëzoi Gjykatës fletëkthesën e cila dëshmon se parashtruesi kishte pranuar vendimin e kontestuar më 28 qershor 2017.
9. Më 11 janar 2018, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Më 5 prill 2011, parashtruesi i kërkesës, parashtroi padi në Gjykatën Themelore në Mitrovicë - Dega në Skenderaj (në tekstin e mëtejme: Gjykata Themelore) kundër Qeverisë së Republikës së Serbisë për kompensimin e dëmeve materiale dhe jomateriale që iu shkaktuan atij ndërmjet viteve 1998 dhe 1999.
11. Më 27 shtator 2013, Gjykata Themelore përmes Aktvendimit (C. nr. 144/2011), hodhi poshtë padinë e parashtruesit të kërkesës dhe u deklarua jokompetente për të vendosur në këtë çështje juridike.
12. Parashtruesi i kërkesës u ankua ndaj Aktvendimit të Gjykatës Themelore pranë Gjykatës së Apelit të Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata e Apelit) për shkak të shkeljeve esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore, duke pretenduar se disa nga dispozitat e procedurës kontestimore nuk ishin marrë për bazë dhe nuk ishin zbatuar nga gjykata e shkallës së parë. Parashtruesi kërkoi që Aktvendimi i Gjykatës Themelore të anulohet dhe kërkesa e tij të deklarohet e pranueshme.
13. Më 16 shtator 2015, Gjykata e Apelit përmes Aktvendimit (Ac. nr. 1311/2014) refuzoi ankesën e parashtruesit të kërkesës dhe vërtetoi Aktvendimin e Gjykatës Themelore.
14. Parashtruesi i kërkesës parashtroi kërkesë për revizion në Gjykatën Supreme për shkak të shkeljes esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore. Ai kërkoi që revizioni i tij të aprovohet, Aktvendimi i Gjykatës së Apelit dhe Gjykatës Themelore të anulohen dhe çështja të kthehet për rishqyrtim dhe rivendosje nga Gjykata Themelore.
15. Më 20 mars 2017, Gjykata Supreme përmes Aktvendimit (Rev. nr. 388/2016), refuzoi revizionin e parashtruesit të kërkesës si të pabazuar. Gjykata Supreme në vendimin e saj arsyetoi se në rastin konkret fjala është për kontest juridikopasuror në shtetin e huaj, dhe që vlejné normat e së drejtës ndërkombëtare, për të cilin kontest gjykata e vendit nuk është kompetente për të vendosur.
16. Gjykata Supreme arsyetoi tutje se dispozitat e nenit 28 të LPK-së nuk mund të zbatohen, sepse në rastin e parashtruesit të kërkesës nuk ka të bëjë me persona fizikë apo juridikë të huaj, por ka të bëjë me shtet të huaj me të cilin shteti i Kosovës në territorin e të cilit është shkaktuar dëmi, nuk ka të lidhur kurrfarë marrëveshje ndërkombëtare lidhur me kompetencën e gjykatave vendore për këto lloje të kontesteve.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

17. Parashtruesi i kërkesës pretendon se me vendimin e Gjykatës Supreme i janë shkelur të drejtat e tij të garantuara me nenet 21 [Parimet e Përgjithshme], 22 [Zbatimi i drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare], 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] dhe 54 [Mbrotjtja

Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës, nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të KEDNJ-së dhe nenin 15 të DUDNJ-së.

18. Parashtruesi i kërkesës pretendon se gjykatat e rregullta *“kanë zbatuar gabimisht ligjin e aplikuar referuar juridiksionit territorial të Gjykatës Themelore [...], nga se, gjykata territorialisht kompetente për gjykime të çështjeve juridike, kurdoherë është gjykata në territorin e së cilës është kryer krimi, dëmtimi moral përkatësisht material! ” Ky definicion e qëndrim juridik valid përkon edhe me interesin e palës së dëmtuar, parimin e ekonomisë në procedurat gjyqësore dhe administrative, si dhe në përputhje me principin ndërkombëtar –për loci”.*
19. Parashtruesi i kërkesës, më tej, deklaron se atij nuk i *“është dhënë mundësia për t’u trajtuar e njëjta në procedurën ligjore, sipas ligjit të aplikuar të Kosovës, [...] dhe praktikave më të mira gjyqësore të rajonit.”*
20. Parashtruesi i kërkesës, duke iu referuar nenit 21, paragrafit 2 të Kushtetutës, pretendon se gjykatat e rregullta *“nuk i kanë aplikuar standardet e avancuara ndërkombëtare për të drejtat e njeriut. Njëra nga standardet është dhënia e mundësisë palës së dëmtuar për inicimin e çështjes së kompensimit të dëmit moral dhe material të shkaktuar si rezultat i veprimit direkt nga ana e autoriteteve serbe”.*
21. Parashtruesi i kërkesës, duke iu referuar nenit 54 të Kushtetutës, gjithashtu deklaron se *“i është mohuar e drejta për mbrojtje gjyqësore të të drejtave, e drejta për qasje në drejtësi në nivel kombëtar si dhe garancitë institucionale për mbrojtjen e të drejtave të njeriut”.*
22. Parashtruesi i kërkesës i referohet shembujve që kanë lejuar viktimat e Luftës së Dytë Botërore *“të dorëzojnë padi individuale në gjykatat vendore për kompensim të dëmit të shkaktuar nga Gjermania”.* Në këtë drejtim, ai specifikon se në rastet e Greqisë, Italisë dhe Shteteve të Bashkuara të Amerikës, individëve u është dhënë mundësia për të kërkuar kompensim për *“dëmet e shkaktuara nga Gjermania gjatë Luftës së Dytë Botërore në pajtim me parimin ndërkombëtar “per loci”.*”
23. Në fund, parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata, anulimin e vendimeve të gjykatave të rregullta si dhe *“të kërkoj nga Gjykata Themelore në Mitrovicë-dega në Skenderaj për të riproceduar dhe gjykuar konform me ligjin e aplikuar dhe praktikën e mira gjyqësore çështjen juridike për kompensimin e dëmit moral e material [...]”.*

Pranueshmëria e kërkesës

24. Gjykata së pari do të shqyrtojë nëse kërkesa i ka përmbushur kriteret për pranueshmëri, të përcaktuara në Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe të parapara me Rregulloren të punës.
25. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet paragrafëve 1 dhe 7, të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, i cili përcakton se:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

(...)

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

26. Gjykata i referohet nenit 49 [Afatet] të Ligjit, i cili parasheh:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor”.

27. Gjykata konsideron se parashtruesi i kërkesës, është palë e autorizuar, i cili konteston një akt të autoritetit publik pasi ka shteruar mjetet juridike në dispozicion dhe ka dorëzuar kërkesën në afatin prej 4 (katër) muajsh të paraparë me Ligj.

28. Megjithatë, Gjykata më tej i referohet nenit 48 të Ligjit [Saktësimi i kërkesës], i cili parasheh:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj.”

29. Përveç kësaj, Gjykata i referohet edhe paragrafëve (1) (d) dhe (2) (d) të rregullit 36 [Kriteret e pranueshmërisë] të Rregullores së punës, të cilët parashohin:

“(1) Gjykata mund ta shqyrtojë një kërkesë nëse:

[...]

(d) kërkesa arsyetohet prima facie ose nuk është qartazi e pabazuar.”

“(2) Gjykata do të deklarojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...]

(d) parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij.”

30. Gjykata rikujton që parashtruesi i kërkesës pretendon se gjykatat e rregullta i kanë shkelur të drejtat e tij të mbrojtura me Kushtetutë, KEDNJ dhe DUDNJ, kryesisht të drejtat që kanë të bëjnë me të drejtën për gjykim të drejtë dhe të paanshëm dhe mbrojtje gjyqësore të të drejtave.

31. Në lidhje me këtë, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës pretendon se gjykatat e rregullta e kanë interpretuar gabimisht ligjin në fuqi kur i janë referuar juridiksionit territorial të Gjykatës Themelore, duke pretenduar se gjykata në territorin e së cilës është shkaktuar dëmi është gjykatë kompetente për gjykimin e çështjes tij ligjore.

32. Gjkata konsideron se pretendimet e parashtruesit të kërkesës në thelb kanë të bëjnë me interpretimin e dhënë nga gjykatat e rregullta të dispozitave procedurale lidhur me kompetencën e tyre territoriale dhe kompetencën për t'u marrë me kërkesën e parashtruesit.
33. Gjkata thekson se nuk është detyrë e saj të merret me gabimet e faktit ose të ligjit që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e rregullta gjatë vlerësimit të provave apo zbatimit të ligjit (ligjshmëria), përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura nga Kushtetuta (kushtetutshmëria). Në të vërtetë, është roli i gjykatave të rregullta që të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, Aktgjykimi i GJEDNJ-së i 21 janarit 1999, *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, nr. 30544/96, para. 28).
34. Vërtetimi i plotë i gjendjes faktike dhe aplikimi i drejtë i ligjit është brenda juridiksionit të plotë të gjykatave të rregullta (çështje e ligjshmërisë). Prandaj, Gjkata Kushtetuese nuk mund të veprojë si “gjykatë e shkallës së katërt” (Shih: rasti i GJEDNJ-së i 16 shtatorit 1996, *Akdivar kundër Turqisë*, nr. 21893/93, para. 65, shih po ashtu *mutatis mutandis*, rasti i Gjykatës Kushtetuese KI86/11, parashtrues i kërkesës *Milaim Berisha*, 5 prill 2012).
35. Gjkata vëren se Gjykata Supreme ka vlerësuar interpretimin e Gjykatës së Apelit dhe Gjykatës Themelore të dispozitave procedurale në lidhje me kompetencën e tyre për zgjidhjen e kërkesës së parashtruesit.
36. Gjkata Supreme gjatë shqyrtimit të pretendimeve të parashtruesit të kërkesës arsyetoi se Gjykata Themelore dhe Gjykata e Apelit kanë zbatuar në mënyrë të drejtë dispozitat e nenit 18, paragrafi 3 dhe të nenit 39, paragrafi 1 dhe 2 të Ligjit për Procedurën Kontestimore kur kanë deklaruar se nuk kanë pasur juridiksion për këto çështje ligjore. Prandaj, Gjykata Supreme hodhi poshtë pretendimin e parashtruesit të kërkesës, sepse juridiksioni i përgjithshëm territorial është në gjykatën në territorin e së cilës është selia e Kuvendit të Republikës së Serbisë dhe që nuk gjendet në territorin e gjykatave të Kosovës.
37. Gjykata Supreme më tej ka specifikuar se në rastin e parashtruesit të kërkesës “*kemi të bëjmë me shtet të huaj, me të cilin deri në momentin aktual shteti i Kosovës në territorin e së cilës është shkaktuar dëmi, nuk ka lidhur kurrfarë marrëveshje ndërkombëtare (bilaterale) për kompetencën e gjykatave vendore për këto lloje të kontesteve*”.
38. Gjkata konsideron se përfundimet e Gjykatës Themelore, Gjykatës së Apelit dhe të Gjykatës Supreme janë arritur pas një shqyrtimi të hollësishëm të të gjitha argumenteve të parashtruara nga parashtruesi i kërkesës. Në këtë mënyrë, parashtruesit i është dhënë mundësia që në të gjitha fazat e procedurës të paraqes argumentet dhe provat të cilat i konsideron të rëndësishme për rastin e tij.
39. Të gjitha argumentet e parashtruesit, të cilat ishin relevante për zgjidhjen e kontestit, ishin dëgjuar dhe shqyrtuar siç duhet nga gjykatat. Të gjitha arsyet materiale dhe ligjore që lidhen me vendimin e kontestuar u parashtruan në

detaje nga parashtruesi i kërkesës dhe Gjykata konkludon se procedurat në gjykatat e rregullta, të shikuara në tërësinë e tyre ishin të drejta (shih, *mutatis mutandis*, Aktgjykimi i GJEDNJ-së i 21 janarit 1999, *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, nr. 30544/96, paragrafët 29 dhe 30).

40. Fakti i thjeshtë se parashtruesi i kërkesës nuk është i kënaqur me rezultatin e vendimeve të Gjykatës Supreme apo përmendja e neneve të Kushtetutës nuk është e mjaftueshme për të ndërtuar një pretendim për shkelje kushtetuese. Kur pretendohen shkelje të tilla të Kushtetutës, parashtruesi i kërkesës duhet të sigurojë pretendime të arsyetuara dhe argumente bindëse (Shih, *mutatis mutandis*, rastin e Gjykatës Kushtetuese KI136/14, *Abdullah Bajqinca*, Aktvendim për papranueshmëri i 10 shkurtit 2015, paragrafi 33).
41. Për më tepër, Gjykata vëren se faktet e paraqitura dhe pretendimet e parashtruesit të kërkesës janë identike me disa kërkesa të cilat janë deklaruar të papranueshme nga Gjykata (Shih rastin e Gjykatës Kushtetuese, KI73/17 KI78/17 dhe KI85/17, *Istref Rexhepi dhe 28 të tjerë*, Aktvendim për papranueshmëri i 30 nëntorit 2017).
42. Si përmbledhje, Gjykata konsideron se parashtruesi i kërkesës nuk ka paraqitur dëshmi, fakte dhe argumente që tregojnë se procedurat në gjykatat e rregullta kanë paraqitur në ndonjë mënyrë shkelje kushtetuese të të drejtave të tij të garantuara me Kushtetutë, përkatësisht nenet 21 [Parimet e Përgjithshme], 22 [Zbatimi i drejtpërdrejt i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare], 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] dhe 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës, neni 6 i KEDNJ-së ose neni 15 i DUDNJ-së.
43. Rrjedhimisht, kërkesa e parashtruesit është qartazi e pabazuar në baza kushtetuese dhe duhet të deklarohet e papranueshme në pajtim me nenin 48 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) (d) dhe (2) (d) të Rregullores së punës; dhe

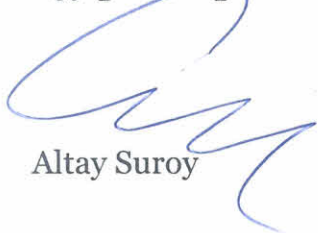
PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese e Kosovës, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, në nenin 48 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) (d) dhe (2) (b) (d) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 11 janar 2018, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Altay Suroy

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi